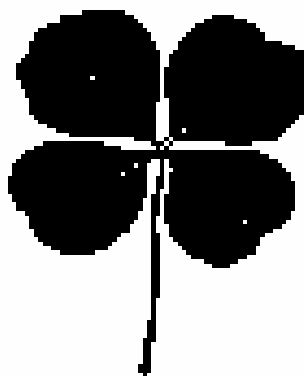

Małe olimpiady przedmiotowe

Test z przyrody

Organizatorzy:

Wydział Edukacji
Urzędu Miasta
w Koszalinie

Centrum Edukacji
Nauczycieli
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
Nr 17
w Koszalinie

Szkoła
Podstawowa
Nr 18
w Koszalinie

Drogi Uczniu,

Test składa się z 42 zadań, na ich rozwiązanie masz 80 minut.

W zadaniach 1-40 wybierz jedną prawidłową odpowiedź i zaznacz ją ołówkiem na karcie odpowiedzi.

Odpowiedzi do zadania 41 i 42 zapisz na osobnej kartce

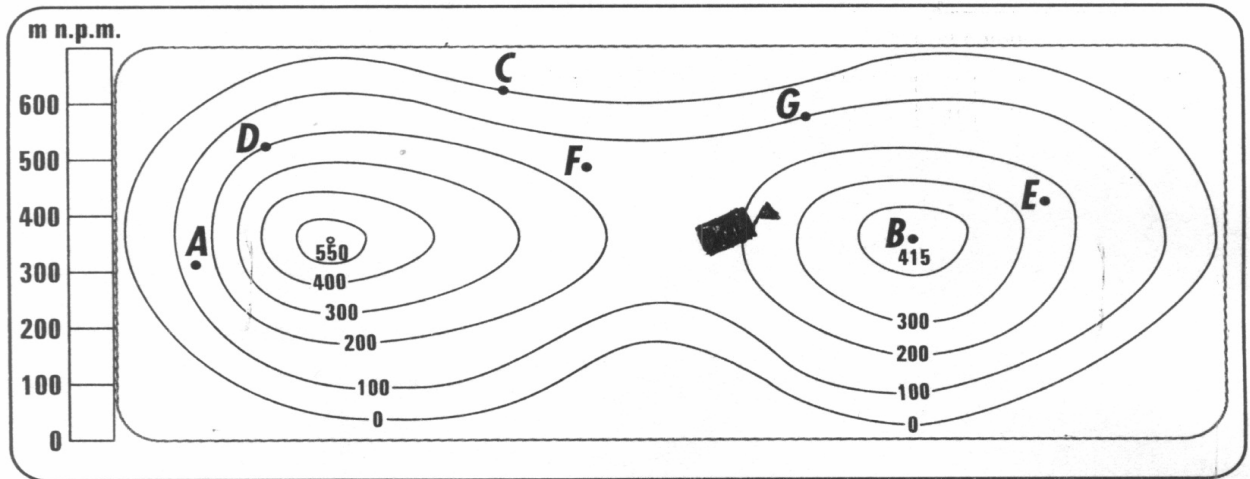
Powodzenia!

Koszalin, maj 2005

1. Halny to:

- a) wiatr wiejący latem od morza
- b) wiatr wiejący zawsze z zachodu na wschód
- c) zimny wiatr wiejący w Tatrach latem
- d) ciepły wiatr, który może wiać w Tatrach w różnych porach roku

Mapa poziomicowa przedstawiająca ukształtowanie terenu (dotyczy pytań 2, 3, 4)

Legenda:

- schronisko

2. Na jakiej wysokości jest położone schronisko?

- a) 100 m n.p.m.
- b) 200 m n.p.m.
- c) 300 m n.p.m.
- d) 415 m n.p.m.

3. Jakie punkty są położone na wysokości 150 m n.p.m.?

- a) A i F
- b) D i E
- c) A i E
- d) F i G

4. Jaką wysokość musi pokonać turysta wyruszający ze schroniska do punktu B?

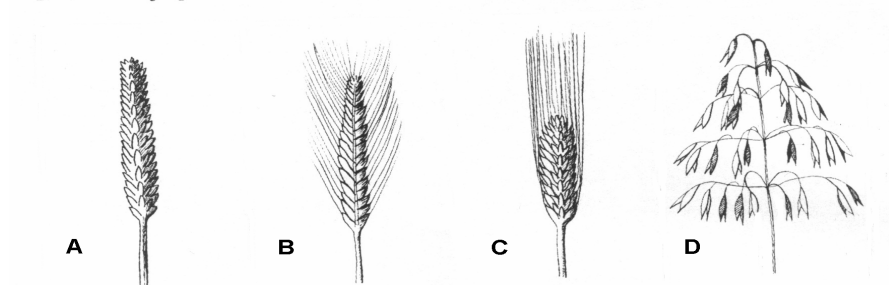
- a) 210 m
- b) 115 m
- c) 215 m
- d) 200 m

5. Dlaczego w głębokim jeziorze woda przy dnie ma stałą temperaturę wynoszącą 4°C?

- a) promienie słoneczne nie docierają do dna
- b) woda krąży na całej głębokości
- c) woda mająca taką temperaturę jest najcięższa
- d) zwierzęta denne oddają jej swoje ciepło

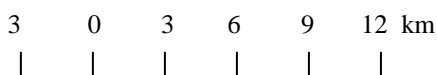
6. Rośliny są organizmami samożywymi, ponieważ:
- a) same pobierają sobie pokarm z gleby i powietrza
  - b) same wytwarzają sobie pokarm wykorzystując energię słoneczną
  - c) same pobierają sobie pokarm z innych organizmów
  - d) żywią się martwą materią organiczną

7. Który rysunek przedstawia owies?

- a) rysunek A
- b) rysunek B
- c) rysunek C
- d) rysunek D

8. Zamień podaną skalę liniową na skalę liczbową i wybierz prawidłową odpowiedź.

- a) 1: 400 000
  - b) 1: 300 000
  - c) 1: 30 000
  - d) 1: 3000
9. Dlaczego puszka z napojem chłodzącym po wyjęciu z lodówki pokrywa się kroplami wody?
- a) Roztopia się cieniutka warstewka lodu, która utworzyła się na puszcze.
  - b) Na zimnej powierzchni puszki skrapla się para wodna zawarta w powietrzu.
  - c) Paruje woda, która osadziła się na puszcze jeszcze w lodówce.
  - d) Podczas ogrzewania puszka traci szczelność.
10. Karkonosze są pasmem górskim w obrębie Sudetów. Jak nazywa się najwyższy szczyt Karkonoszy ?
- a) Tarnica
  - b) Trzy Korony
  - c) Śnieżka
  - d) Rysy
11. Jaką funkcję pełni pęcherz pławny ryby?
- a) aktywnie uczestniczy w wydalaniu
  - b) reguluje głębokość zanurzenia
  - c) w zasadzie jest niepotrzebny rybom
  - d) wytwarza mocz

12. Wybierz zdanie, które prawidłowo charakteryzuje glony.
- a) Glony żyją w miejscach o małej wilgotności.
  - b) W ciele glonów wielokomórkowych możemy wyróżnić korzeń, łodygę i liście.
  - c) Glony żyją w środowiskach stale lub okresowo wilgotnych np. w stawach, kałużach, na korze drzew.
  - d) Glony są organizmami cudzożywymi.
13. Wybierz poprawne zdanie.
- a) Ciepłe powietrze jest cięższe od zimnego.
  - b) Powietrze składa się tylko z tlenu i dwutlenku węgla.
  - c) Powietrze jest mieszaniną niejednorodną.
  - d) Ciepłe powietrze unosi się do góry.
14. Jaki przyrząd służy do pomiaru ciśnienia atmosferycznego?
- a) termometr
  - b) barometr
  - c) anemometr
  - d) psychrometr
15. Który z przykładów działania bakterii **nie jest korzystny** dla człowieka?
- a) Powodują psucie się produktów spożywczych.
  - b) Wywołują fermentacje mleka, kapusty i ogórków.
  - c) Rozkładają szkodliwe substancje wód i ścieków.
  - d) Powodują tworzenie próchnicy w glebie.
16. Co jest przyczyną powstawania próchnicy zębów?
- a) jedzenie warzyw i owoców
  - b) mycie zębów dwa razy dziennie
  - c) jedzenie twarogu i ryb
  - d) jedzenie dużych ilości słodczy
17. „Ten surowiec o czarnej barwie najczęściej wykorzystywany jest w przemyśle energetycznym. Wydobywany jest z głębi skorupy ziemskiej.”
Powyższy opis dotyczy:
- a) koksu
  - b) torfu
  - c) węgla drzewnego
  - d) węgla kamiennego
18. W górnym biegu rzeki:
- a) woda płynie wolno, a dno wypełnia muł.
  - b) tworzą się zakola i starorzecza.
  - c) woda płynie szybko, dno jest kamieniste i tworzą się wodospady.
  - d) woda płynie wolno i rozlewa się szeroko tworząc deltę.
19. Jamno, Gardno i Łebsko zaliczamy do jezior:
- a) przybrzeżnych
  - b) polodowcowych
  - c) rynnowych
  - d) górskich

20. Wybierz zdanie poprawnie charakteryzujące środowisko sawanny.

- a) Na sawannie deszcz pada latem i zimą, a wiosna i jesień są suche.
- b) Na sawannie wyróżnia się dwie pory roku – deszczową i suchą.
- c) Sawanna afrykańska położona jest na północ od Sahary.
- d) Na sawannie spotykamy takie zwierzęta, jak żyrafy, lwy, żubry.

21. Ze spiżarni przyniosłeś słoik dżemu wiśniowego. Po jego otwarciu okazało się, że na powierzchni dżemu utworzyła się pleśń. Jak postąpisz? Zaznacz właściwą odpowiedź.

- a) Zdejmę pleśń, a dżem ponownie przegotuję z dodatkiem cukru.
- b) Zdejmę pleśń, a dżemem posmaruję naleśniki.
- c) Posmaruję nim chleb nie zwracając uwagi na pleśń.
- d) Wyrzucę dżem, ponieważ nie wolno spożywać pokarmów z pleśnią.

22. Którego przedmiotu nie można podnieść za pomocą magnesu?

- a) stalowej nakrętki
- b) żelaznej blaszki
- c) aluminiowego drutu
- d) igły kompasu

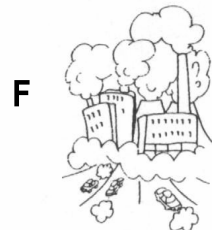
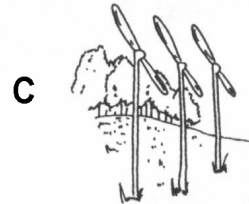
23. Wskaż szereg, w którym występują zwierzęta opiekujące się swoim potomstwem.

- a) żaba, karp, stonka
- b) jaskółka, sarna, kret
- c) płotka, wilk, jaszczurka
- d) niedźwiedź, żółw, stonoga

24. Który z wymienionych organizmów nie jest ssakiem?

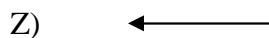
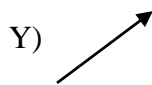
- a) płetwal błękitny
- b) gołąb grzywacz
- c) kret
- d) ryś

25. Które rysunki przedstawiają źródła zanieczyszczeń powietrza?

- a) rysunki A, B, C, F
- b) rysunki B, C, D, F
- c) rysunki A, D, E, F
- d) rysunki C, D, E, F

26. Jakie kierunki na widnokręgu wskazują narysowane strzałki, jeśli jesteś zwrócony twarzą na północ.

- a) strzałka Y wskazuje wschód, a strzałka Z wskazuje południe
- b) strzałka Y wskazuje południowy-wschód, a strzałka Z wskazuje zachód
- c) strzałka Y wskazuje północny-zachód, a strzałka Z wskazuje południe
- d) strzałka Y wskazuje północny-wschód, a strzałka Z wskazuje zachód

27. Która czynność nie sprzyja oszczędzaniu wody?

- a) kąpiel w wannie
- b) mycie zębów z użyciem kubeczka
- c) kąpiel pod prysznicem
- d) uszczelnianie przeciekających kranów

28. Rysunki zamieszczone poniżej przedstawiają przebieg pewnego eksperymentu. Które określenie najtrafniej go opisuje?

1.

2.

- a) Badanie wpływu wielkości powierzchni cieczy na szybkość parowania.
- b) Badanie wpływu temperatury na szybkość parowania.
- c) Badanie wpływu ruchu powietrza na szybkość parowania.
- d) Badanie wpływu temperatury na szybkość skraplania.

29. Który sposób **nie przyspieszy** procesu rozpuszczania cukru w wodzie?

- a) ogrzanie wody z cukrem
- b) mieszanie wody z cukrem łyżeczką
- c) ochłodzenie wody z cukrem
- d) rozdrobnienie cukru przed wsypaniem go do wody

30. Który zestaw organizmów zawiera wyłącznie rośliny?

- a) laseczka tęczca, okrzemka, rydz, lipa
- b) morszczyn, klon, świerk, tulipan
- c) stonka ziemniaczana, agrest, borowik, sosna
- d) biedronka, pies, muchomor, klon

31. Na mapie hipsometrycznej kolorami zaznacza się:

- a) wysokość względną terenu
- b) wysokość bezwzględną terenu
- c) szerokość geograficzną
- d) długość geograficzną

32. Wybierz prawidłowe stwierdzenie.

- a) Ciało, które pochłania całe światło padające na nie, ma barwę białą.
- b) Przyciąganie metalowych spinaczy przez magnes jest związane z przyciąganiem ziemskim.
- c) Topnieniem nazywamy proces, w którym substancja ze stanu stałego przechodzi w stan ciekły.
- d) Jeśli zbliżymy do siebie dwa magnesy sztabkowe, zawsze będą się przyciągać.

33. Dlaczego mleko jest cieczą?

- a) przyjmuje kształt naczynia, w którym się znajduje
- b) ma białą barwę
- c) jest bardziej ściśliwe niż powietrze
- d) jest mieszaniną niejednorodną

34. Dlaczego w czerwcu nie można znaleźć w lesie kwiatów paproci?

- a) Paprocie kwitną dopiero w sierpniu.
- b) Kwiaty paproci są małe i niepozorne.
- c) Paprocie rzadko rosną w lesie.
- d) Paprocie nie wytwarzają kwiatów.

35. W jakiej postaci zimują byliny?

- a) liści i igieł
- b) zdrewniałych łodyg
- c) bulw lub cebulek
- d) kłaczy lub owoców

36. Która roślina nie wytwarza korzeni spichrzowych?

- a) pszenica
- b) rzodkiewka
- c) burak
- d) pietruszka

37. Elementami jakiego krajobrazu są wzgórza morenowe i jeziora rynnowe?

- a) wysokogórskiego
- b) wyżynnego
- c) polodowcowego
- d) nadmorskiego

38. Wybierz prawidłowe zdanie.

- a) Dąb korkowy, cyprys i oliwka to rośliny strefy śródziemnomorskiej.
- b) Kaktusy gromadzą wodę w przekształconych liściach.
- c) Renifery i woły piżmowe żyją na stepach.
- d) W Polsce objęte są ochroną prawną wszystkie gady oprócz żmii.

39. Które zdanie **błędnie** opisuje środowisko Sahary?

- a) Poza oazami rosną nieliczne rośliny, przystosowane do stałego braku wody
- b) Spotykamy na niej wielbłądy jednogarbne.
- c) Występują tu dwie pory roku – deszczowa i sucha.
- d) Spotyka się tu obszary piaszczyste, żwirowe lub kamieniste.

40. W czasie odkurzania do plastikowych rur odkurzacza przyczepiają się drobiny kurzu, nitki, sierść psa itp. Jest to skutek oddziaływań:

- a) związanych z przyciąganiem ziemskim
- b) magnetycznych
- c) elektrostatycznych
- d) sprężystych

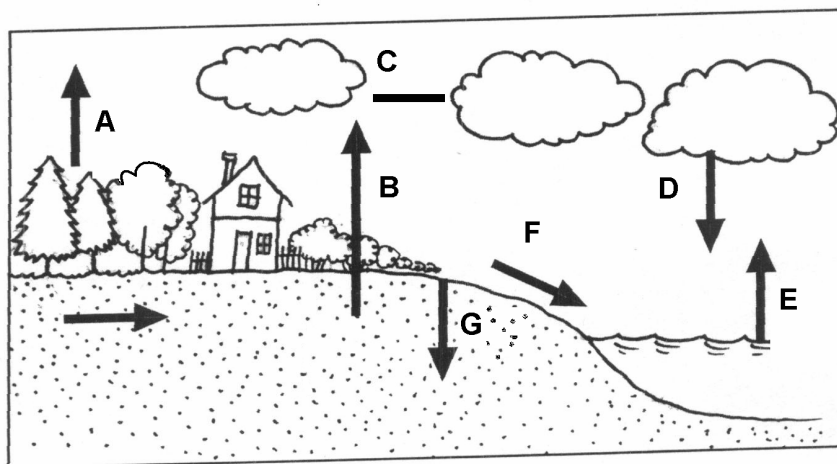
Poniższe 41, 42 pytania wymagają odpowiedzi pisemnej na osobnej kartce.

41. Wykorzystując podane niżej nazwy roślin i zwierząt ułóż trzy dowolne łańcuchy pokarmowe.

kuropatwa, ziemniak, dzik, karp, świerk, lis, nasiona roślin, człowiek, dzięciol, plankton roślinny, szczupak, kornik

	→		→	
	→		→	
	→		→	

42. Rysunek przedstawia obieg wody w przyrodzie. Jednemu zjawisku może być przyporządkowanych kilka liter

Napisz, jakimi literami zostały oznaczone na rysunku następujące zjawiska.

Uwaga: jedno zjawisko może być oznaczone kilkoma literami.

Parowanie .....

Spływ .....

Opad .....

Wsiąkanie .....

Klucz odpowiedzi - 2005

1 - D	21 - D
2 - B	22 - C
3 - A	23 - B
4 - C	24 - B
5 - C	25 - C
6 - B	26 - D
7 - D	27 - A
8 - B	28 - B
9 - B	29 - C
10 - C	30 - B
11 - B	31 - B
12 - C	32 - C
13 - D	33 - A
14 - B	34 - D
15 - A	35 - C
16 - D	36 - A
17 - D	37 - C
18 - C	38 - A
19 - A	39 - C
20 - B	40 - C

Zadania otwarte

Zad.41

Możliwe poprawne odpowiedzi:

Ziemniak – dzik – człowiek

Nasiona roślin – kuropatwa – lis

Świerk – kornik – dzięcioł

Plankton roślinny – karp – szczupak

Plankton roślinny – karp – człowiek

Za każdy poprawnie ułożony łańcuch pokarmowy – 1 pkt.

Maksymalnie za to zadanie można uzyskać 3 pkt.

Zad.42

Poprawne odpowiedzi:

Parowanie – A,B,E - 1.pkt

Spływ – F - 1 pkt.

Opad – D - 1 pkt.

Wsiąkanie – G - 1 pkt.

Maksymalnie za to zadanie można uzyskać 4 pkt.

Za cały test uczestnik może uzyskać maksymalnie 47 pkt.